

Život nie je otázkou konsenzu a nedá sa prerušiť

Sedem argumentov o úcte k životu, kultúre a o svedomí, ktoré podávajú súčasní odborníci v oblasti medicíny a teológie. „Napokon dnes už nie je problém, či je potrat ukončenie života, alebo nie,“ povedal jeden z nich. „Problémom je kultúra sveta.“ Netreba teda ľudí presviedčať o biologickom začiatku človeka, ale naučiť ich šľachetnosti srdca a obetavosti života.

11.10.2007

Pripravila: Mária Raučinová

MUDr. Marek Dráb

II. gynekologicko-pôrodnická klinika

LF UK a FNsP Bratislava-Ružinov

- Človek, ktorý prijíma život ako dar, nemá problém priznať ho i ostatným ľuďom od počiatku až po koniec.
- Profesor gynekológie v Bonne Manfred Hansmann definoval pocity gynekológa pri ultrazvukovom vyšetrení tehotnej. Odmietol pritom hrať rolu novodobého Herodesa. Posunul úlohu lekára na kvalitatívne vyššiu úroveň: všetko jeho úsilie má smerovať k základnému poslaniu medicíny — k ochrane života a starostlivosti o chorých podľa najnovších poznatkov vedy.
- V starovekom Ríme bol novorodenec položený k otcovým nohám. Otec buď dieťa pozdvihol a tým ho uznal, alebo ho nechal ležať, teda ho odmietol. Táto moc sa nazývala patria potestas. Rozhodnutie o živote a smrti bolo zverené len jednej osobe. Našťastie v priebehu dejín došlo k humanizácii práva a to predovšetkým vďaka kresťanom, ktorí sa správali k novorodencom inak.
- Pre mňa ako gynekológa je dôležité, aby všetky informácie určené pacientkam boli správne pochopené. Obdobie prvého trimestra tehotnosti predstavuje v živote ženy obrovskú zmenu. Veľa pochybností môže byť rozptýlených pozitívnou motiváciou lekára, ktorý predstavuje pre ženu odbornú i ľudskú autoritu. Aj indiferentný postoj, chybné interpretovaný ako profesionálny, môže spôsobiť, že žena sa napokon pod tlakom falošnej verejnej mienky rozhodne pre potrat.
- Z osobnej skúsenosti viem, že najväčšími zástancami čiernobielych riešení v mojom odbore sú ľudia, ktorí majú problém s vlastnou identitou a jej rešpektovaním v minulosti. Nie je možné rešpektovať identitu niekoho druhého, ak nedokážem rešpektovať vlastnú.
- V prípade, že takýto kolega sa stane lídrom na pracovisku, je dobré, aby existovala zákonom definovaná ochrana výhrady svedomia.
- Práca gynekológa ma naplňa. Každé dieťa, ktoré som pomáhal priviesť na svet, nosím vo svojom srdci. Veľakrát ide o ťažký a dramatický príchod. Ako to bolo v histórii známom prípade matky, ktorá piaty raz otehotnela. Žiadna vybraná

partia: mala syfilis, štyri hladné krky v chalupe, všetky nejako postihnuté, prvé zomrelo, druhé bolo slepé, tretie hluché, štvrté malo tuberkulózu... Otec ťažký alkoholik. Ak by táto tehotná zavítala do prenatálnej poradne dnes, určite by sa piate dieťa nenarodilo. Nemalo by šancu v sieti prenatálnych skrýningov. A svet by prišiel o geniálneho Ludwiga van Beethovena.

**Prof. MUDr. Karol Holomáň, CSc.,
prednosta II. gynekologicko-pôrodníckej kliniky LF UK a FNsP
Bratislava-Ružinov**

- Život človeka sa nezačína pri prvom nádychu po pôrode, ale pri splynutí ženskej a mužskej pohlavnej bunky. V procese vývinu neexistuje okrem počatia iný okamih, ktorý by sme mohli označiť za začiatok ľudského života.
- V našich podmienkach, kde absolútna väčšina ľudí prijíma kresťanstvo, kde je zakotvená úcta k životu, je pre mňa nepochopiteľná snaha prinútiť každé zdravotnícke zariadenie vykonávať umelé potraty a zrušiť možnosť výhrady svedomia k tomuto zákroku.
- Som hlboko presvedčený, že nastal čas zmeniť liberálny interrupčný zákon, najmä jeho princípy a predovšetkým jeho filozofiu.
- V dnešnej dobe, keď existujú spoľahlivé spôsoby, akými možno rodičovstvo a materstvo plánovať, ukončenie tehotenstva považujem za porušenie princíпов humanity a práv plodu na život.
- Dieťa sa síce zrodí z veľkej lásky dvoch ľudí, ale títo ľudia si majú byť súčasne vedomí svojej zodpovednosti za vznik nového života, za vznik nového človeka.
- Pri plnení týchto ušľachtilých úloh by malo zdravotníctvo a sociálna politika štátu stáť po boku rodičov a pomáhať im. Ved' najmorálnejšie je to, čo slúži na prežitie a budúcnosť spoločnosti, národa, nevynímajúc Slovensko.
- Úcta k životu, k človeku, k právam iných, to sú princípy, ktoré spoločnosti prevzali z kresťanských zásad. Kresťanstvo v podstatnej miere urobilo z barbarov kultúrnych ľudí. Uznávaním a dodržiavaním týchto princíпов ukazujeme nielen to, akí sme kresťania, ale aj akí sme kultúrni ľudia.

**MUDr. Jozef Šufliarsky, primár
internej kliniky „A“
Národného onkologického ústavu**

- Ľudský život sa začína okamihom oplodnenia a výmenou genetického materiálu medzi otcovým a matkiným genómom. Keďže je v ľudskom genóme asi 30-tisíc génov, môže vzniknúť nekonečné množstvo kombinácií týchto génov. Preto je každý človek unikátny a neopakovateľný.
- Ako onkológ vidím paralelu medzi tým, že nádorové ochorenie tiež vzniká, keď sa zmení jedna bunka, a nie keď nádor po dvanástich týždňoch dosiahol veľkosť viditeľnú pri nejakom zobrazovacom vyšetrení.
- Stretávam sa aj s názorom, že zárodok sa stáva človekom až po dokončení vývoja orgánov a najmä mozgu, teda po 90 dňoch od oplodnenia. Argumentuje sa tým, že aj koniec života je definovaný mozgovou smrťou. Zásadný rozdiel je však v tom, že ak necháme zárodok v optimálnych podmienkach v maternici, vyvinie sa zdravý a kompletný človek. Zabezpečiť však akoukoľvek technológiou, aby človek s mozgovou smrťou dostal perspektívu mysliacej a žijúcej bytosti, nie je možné.

- Spomínajú sa aj zdravotné indikácie na ukončenie tehotnosti, tie sú však oveľa menej časté než tie nezdravotné. Predstavujú len okrajový problém.
- A čo svedomie lekára, keď je požiadaný o potrat? Môže odmietnuť túto službu pacientke? Tehotnú ženu nepokladám za pacienta. Myslím si, že je to pre ženu veľký dar starať sa vo svojom tele o iný život až dotedy, kým nie je schopný života mimo matkinho tela.
- V prípade ukončenia tehotnosti ide o žiadosť ženy o ukončenie iného života, ktorý je s ňou spätý. Dnes sa u nás neakceptuje, aby pacient mohol žiadať lekára o ukončenie vlastného života v podobe eutanázie. V prípade ukončenia cudzieho života je takáto žiadosť ešte neprijateľnejšia.
- Biologické zákony neprestanú fungovať, ani keď sa zmení konsenzus, ktorý sa pri tvorbe zákonov uplatňuje – nech už bude diskusia o umelom ukončení tehotnosti na Slovensku prebiehať akokoľvek.

**ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, PhD.,
morálny teológ,
prodekan RKCMF UK Bratislava**

- Používanie názvu „prerušenie tehotenstva“ je zahmlievaním skutočnej zloby potratu. Pozornosť sa totiž zameriava na tehotenstvo, čo je špecifický stav ženy, a nie na nový život, ktorý rastie v jej tele. V skutočnosti ide o ukončenie života v jeho počiatocnom štádiu. Potratom sa šanca na život definitívne vezme.
- Podľa encykliky *Evangelium vitae* je umelý potrat „vedomým a priamym zabitím ľudskej bytosti v počiatocnom štádiu jej života medzi počatím a narodením“ (č. 58). Táto definícia zahŕňa všetky formy potratu – farmakologicky i chirurgicky. Zvlášť pokrytecky znie názov „pohotovostná antikoncepcia“ alebo „pilulka deň po“, ktorá je prostriedkom s čisto abortívnymi účinkami.
- Morálna závažnosť umelého potratu spočíva aj v okolnostiach, ktoré ju sprevádzajú. Zavraždená ľudská bytosť je najnevinnejšia, akú si vôbec možno predstaviť. Vonkoncom nemožno hovoriť o útočníkovi, ktorý by útočil na život ženy. Život tejto bytosti je úplne odkázaný na druhých. Nemôže použiť ani len symbolickú „zbraň“, ktorou disponuje každý jedinec, ktorý uzrie svetlo sveta: výkrik a nárek.
- Každý život je nositeľom presného Božieho plánu. Ak je ukončený v počiatku, nemá ani najmenšiu šancu na rozvinutie svojho poslania.
- Materstvo je najtesnejšie puto, aké môže byť medzi dvoma ľuďmi. Vo zvieracej ríši je puto matky a mláďaťa impulzom na ochranu mladého jedinca i za cenu obety vlastného života. Každá ľudská matka za normálnych okolností cíti to isté. Preto je potrat pre ňu traumatickou záležitosťou, ktorá ju poznačí na celý život.
- Zvláštnu zlobu nadobúda potrat aj tým, že jeho vykonávateľmi sú lekári, pre ktorých podstata povolania spočíva v záväzku chrániť každý ľudský život. Lekár pred zákrokom nie je vonkoncom pod takým psychickým tlakom ako napríklad matka. Svoje rozhodnutie preto môže vykonať uváženejšie a slobodnejšie.
- Potrat je navyše vražda, ktorá vyžaduje spoluprácu viacerých osôb. Väčšiu zodpovednosť má ten, koho spolupráca má na vykonaní skutku väčší podiel.
- Úmyselný potrat je jeden z mála deliktov, pri ktorých aj obnovený Kódex kánonického práva zachoval trest exkomunikácie.